

bende Foredrag fortalte *Finlands Saga* — Historien om et Folk, som har kæmpet og lidt mere end de fleste, og som nu trues i sine helligste Rettigheder, i hele sin nationale Tilværelse. Det sidste Aars Begivenheder, hvis Hovedtræk vi jo alle kender, blev skildret med mange for os ukendte Enkeltheder, der gør den tyste, sejle Kamp imod Overmagten end mere tragisk. En Parallel mellem Finland og Sønderjylland blev dragen. „Ja, vi kan føle med Sønderjyderne, vi kan forstå dem,“ sagde Foredragsholderen, „men den Fare, der truer os Finlændere, er dog større, thi I maa huske paa en Ting — trods alle Overgreb, er Tyskland dog et civiliseret Land, Rusland derimod er et — barbarisk. For os, der nu staar paa Højde med den europæiske Civilisation, vil dette betyde en Tilbagegang, hvis Rækkevidde vi end ikke kan overskue. Vi vil endog miste et Folks helligste Ret, uden hvilken det kun bliver en umælende Masse: *Ytringsfrihed*.

I Rusland kan et Foredrag ikke holdes, hvis det ikke lang Tid i Forvejen er blevet indleveret til Censuren og godkendt af denne, og under Foredragets Gang staar Gendarmeren ved Siden af for at kontrollere, at Talerne holder sig til den foreskrevne Tekst.

Og med Russificeringen følger en anden truende Fare: *Bestikkelsessystemet*, der i Grund og Bund demoraliserer et Folk. I Rusland faar den fattige ikke Ret — Retten er kun til for den, der kan købe den. Og den Lod vilde ogsaa blive vort Folks, hvis vi fik russiske Embedsmænd.

Hvad vi da vil gøre? Skal vi, som mange siger, forlade vore tusind Søer og i en fremmed Verdensdel skabe et nyt Finland?

Nej. I sin lange kampopfyldte Historie har vort Folk lært sig to Ting: seje, taalmodig Udholdenhed og Fortrøstning til Gud. Og derved vil vi holde fast og blive paa vor Post. Og vi vil staa paa Lovens Grund til det yderste.

I det sidste Aar har der i Finland udviklet sig en rastløs Virksomhed for at højne Folket i moralsk og intellektuel Henseende. Det er ikke længere nok med Folkeskoler og Folkehøjskoler, som vi alt længe har haft, nu gælder det „Hemskolan“.

Hvert Hjem, hvor der findes Vid, Dannelses, Kundskaber, er nu omdannet til en Skole for alle dem, der savner dette, og Maalet er: der skal ikke findes en Mand eller Kvinde i hele Finland, der ikke skal vide og forstå Betydningen af den nationale Kamp. Se, det er, hvad vi Finlændere har at gøre.“

Foredraget hilstes med en Tavs- heds, der var mere veltalende end alle Bifaldsyttringer. Vi følte det alle: hvad her var bleven fortalt, det var den Skæbne, der kan true enhver af de mindre Nationer, der har den Ulykke at eje en mægtig, rovlysten Nabo.

Grundet paa en Misforstaaelse er Frk. Annette Jensens Navn bleven slettet paa Bagsiden af dette Numer.

Fagskolen for Linnedsyning.

For nogen Tid siden blev der i Kv. og S. stillet en Forespørgsel til „Fagskolen for Syersker“ (Kjolesyning) og „Fagskolen for Linnedsyning“, hvor vidt de var beregnede paa at uddanne Syersker til Selverhverv, og samtidig spurgtes der, hvorfor de ikke opfordrede deres Elever til at indtræde i Fagforeningen.

E. M. svarede paa førstnævnte Skoles Vegne, og dette Svar kan i alle Henseender underskrives af „Fagskolen for Linnedsyning“s Bestyrelse (dog bedes særlig bemærke, at det kun er en Skole — som altsaa hverken i den ene eller den anden Retning kan paatage sig nogen Indflydelse paa Elevernes Stilling i Fremtiden). At der ikke straks kom direkte Svar paa Forespørgslen, var begrundet paa Formandens og to andre Bestyrelsesmedlemmers Fraværelse.

Det er meget beklageligt, at Syerskerne stiller sig saa tvivlende over for Skolen — dens Formaal er at oparbejde Linnedsyningen i Danmark ved for en billig Betaling at give Kvinder Adgang til faglig Uddannelse i Linnedsyning og derved skaffe dem Mulighed for at opnaa større Indtægt. I Følge alle sagkyndiges Udtalelser er det jo netop Manglen paa faglig Uddannelse, som forhindrer Kvinderne i at tjene lige saa meget som Mændene.

Giver Skolen Overskud, skal dette anvendes til Friplads og anden Hjælp til ubemidlede Elever.

Skolens Afgangsbevis gives kun til fuldt uddannede Elever, som maa sy et Svendestykke. De hidindtil færdig uddannede Elever har straks faaet af det bedst betalte Arbejde her i Byen og er stærkt efterspurgt.

I Aarsberetningen, som udkommer en Gang i Maj Maaned, vil der blive gjort Rede for Skolens Arbejde og Erfaringer i det forløbne Aar.

D. S.

Handkesyerskernes Fagforening „Frem“

afholdt Søndag den 18. Marts offentlig Møde i Lokalet Nørrevold 92. Fru Berg Nielsen holdt Foredrag og betonedes, at Fagforeningen havde baade en faglig og en social Opgave at løse. Handkesyerskerne gør klogt i, at slutte sig sammen, og de maa af al Evne arbejde paa, at faa enhver, der arbejder i Faget, til at melde sig ind i Foreningen; kun derved bliver Foreningen en Magt, der kan gøre sig gældende og fremhjælpe bedre Løn- og Arbejdsvilkaar. Dette behøver ikke absolut at ske gennem Strejke, det er bedre, om man kan naa frem ad Forhandlingens Vej; men frugtbare Forhandlinger er kun mulige, naar Arbejderne optræde samlede og enige. Forskellige Meninger om Maal og Midler vil altid gøre sig gældende indenfor Foreningen; men naar en Beslutning er tagen, maa alle betragte det som Pligt og Æressag at sætte deres

Særmeninger til Side og underordne sig Fagforeningens Beslutninger. Foreningen bør nu skaffe paalidelige Oplysninger om Syerskernes Løn. Lad hver Syerske føre nøjagtig Regnskab over, hvad hun tjener i et Aar; saa har Foreningen et Grundlag at arbejde paa, naar der stilles Krav om Lønforhøjelse.

Fagforeningen har den sociale Opgave, at opøve Kvinderne i den Kunst, at være Samfundsborgere. De vænnes til at tale og forhandle, til at tage det skyldige Hensyn til hverandres Meninger og til hele Foreningens Vel, selv om enkelte Særinteresser derved maa ofres. Det giver et videre Syn og et klarere Omdømme, derfor udvikles Kvinderne gennem Foreningslivet til at vinde Forstaaelse af Samfundslivet.

Efter Foredraget var der livlig Forhandling, af hvilken det fremgik, at Fabrikanten langt fra var lige gode Arbejdsgivere. Om nogle hørtes kun rosende Ord, om andre faldt der ret skarpe Udtalelser. For Syning af 3 Knaps Damehandsker betales 18—22 Øre; Prisen paa Garnet varierer med ca. 30 %, nogle Fabrikanter lader Syerskerne vente timevis, naar de bringer og afhenter Arbejde. Der ønskes en ensartet Priskurant; Fabrikantene maa ikke beregne sig Fortjeneste paa Garnet. Der klages over den store Indførsel af tysk Arbejde.

Fru Berg Nielsen mente, at i Bestræbelserne for en ensartet Betaling maa Syerskerne finde Støtte hos de Fabrikanter, som betaler den højeste Løn, og at det indførte Arbejde ikke alene er en Fare for Syerskerne, men ogsaa for Fabrikanten, da det kan forhandles i enhver Manufaktur- og Ekviperingsforretning.

En Del nye Medlemmer indmeldtes. Foreningens Formand er Frk. Laura Dam, Dr. Tværgade 14, 5. Sal.

Paa Sorø Højskole

kan 5 Piger faa halv Friplads i Sommer ved Henvendelse til Eleveforeningens Formand, N. P. Eliason, Rude Eskilstrup pr. Sorø, eller til Forstander K. Bjerre, Sorø Højskole.

K. Bjerre.

Haandarbejdet i Københavns Kommuneskoler.

Siden 1. Juli 1799 har Haandarbejdsundervisningen været obligatorisk i Københavns offentlige Skoler; men i de forløbne Aar har hele Ordningen deraf været betroet til — Mænd! Endelig i det Aar 1900, da 101 altsaa snart er ude, er der heri sket en Forandring, idet der er udnævnt en Inspektice, som foreløbig i 1 Aar skal undersøge Fagets Stilling og Virkemaade for derefter at fremkomme med Forslag til mulige Ændringer i denne Undervisning. Forhaabentlig vil denne Ordning vise sig saare nyttig, saa at dette Fag i Frem-

tiden vil komme til at faa den Betydning i Pigebørnernes Undervisning, den fortjener.

Den nye Haandarbejdsinspektice er Kommuelærerinde Fru Anna Skou. A. B.

Danske Forfatterinder paa Verdensudstillingen i Paris.

Ligesom i Chicago vil der i Paris findes en „Kvindernes Bygning“, og som paa hin Side Havet vil der her bl. a. blive aabnet en Læsesal, hvor baade Herrer og Damer kan hvile ud og finde al Verdens Aviser, Tidsskrifter o. lign.

Det siger sig selv, at man ogsaa vil finde det væsentligste af den Del af Verdenslitteraturen, som angaar Kvindesagen.

Men desuden ønsker de parisiske Damer at kunne byde deres besøgende et Udvalg af alle nulevende Forfatterinders Værker. Da de uheldigvis ikke, saaledes som deres amerikanske Søstre har et flot Statstilskud at øse af, ser de sig nødt til at tage en Afgift af denne Litteratur for derved at dække Omkostningerne til Biblioteksværelse, Katalog m. m. For hver Bog skal der saaledes betales 5 fr., for hvert Tidsskrift 25 fr. Man trøster sig med, at de gratis udelte Kataloger skal udgøre en virksom Reklame for vedkommende Forfattere.

De, som maatte ønske at indsende Bøger eller Tidsskrifter kan afhente Skemaer til Udfyldning paa „Dansk Kvindesamfund“s Kontor, Nørregade 33. K.

Kvindesamfundet Concordia

havde Torsdag den 15. ds. en festlig Sammenkomst med Foredrag af Hr. Toldforvalter Berendsen om *Finland*.

Taleren begyndte med at sige, at Titlen paa dette Foredrag var bleven for højtidelig, det kunde nærmest kaldes: „Noget om Finland, spredte Bemærkninger om Finland“.

At Folkekarakteren antager Form efter et Lands Naturforhold, det ser man bedst i Finland. Det Land, som Is og Sne holder næsten afsondret den største Del af Aaret, kan kun fostre en tavs, indadvendt Race. Foraaret er vildt, trodsigt — i Sandhed en Genfødselsfest — den korte Sommer er dejlig. Ja, dejlig for Turister; men den finske Bonde ser anderledes paa det. Der ligger som en ulmende Frygt over ham i Nattefrostens, som paa een Nat kan ødelægge hele hans Grøde.

De ydre Træk af Finlands Historie kender vi, hvordan Landet i 700 Aar har været en Del af Sverrig. Hvor der flød svensk Blod, der flød ogsaa finsk, men aldrig er Finlændernes personlige Selvstændighed bleven svækket. De har ikke kendt hverken Liv-egenskabet eller Vornedskabet. En Undtagelse herfra danner dog Befolkningen i en Provins ude mod Øst, som fra 1721 har staaet under Rusland;

Ja, nu kommer først det, som jeg har paa Hjerte at sige mine Medsøstre, og det, for hvilket jeg har brugt denne lange, maaske altfor lange Indledning.

Nu skete det mærkværdige: De bar mig ned ad den vanskelige Rundtrappe (en smal gammeldags Trappe i et lille Havehus), de lagde mig ned i den uhyggelige Kurv, de kørte mig ud paa Hospitalet, bar Kurven op ad Trapperne og lagde mig i Hospitalets Seng uden i fjerneste Maade at volde mig Smerte. Og Sygeplejersken, en baade dygtig og elskværdig Pige, iførte mig Hospitalets Nattøj, redte mit Haar, ja udførte endog andre Toilettearbejder uden at det voldte mig nævneværdig Smerte. Og Lægerne foretog deres Undersøgelser saa omsorgsfuldt som muligt. Selvfølgelig var Sygdommen ikke paa sit Højdepunkt. Men jeg led intet i Forhold til, hvad jeg havde lidt hjemme. At komme under Lægens stadige Tilsyn og under en flink Sygeplejerskes Pleje er en Velsignelse.

Selv da jeg laa indbunden i Tjærejute fra Hoved til Fod og Feberen gik over 40, var det en sand Lise mod Sengelejet i Hjemmet. Naar Smerterne var altfor slemme, kunde det lindre, at Sygeplejersken flyttede de stakkels ubevægelige Lemmer. I den raske Haand havde jeg en Snor med Forbindelse med det elektriske Ringeapparat; et svagt Tryk, og den gode Sygeplejerske stod hos mig.

Jeg kom mig forholdsvis hurtigt; men havde jeg ligget hjemme med en eller anden tilfældig bekendt som Plejerske: ja, saa havde jeg sandsynligvis ligget der endnu.

Thi Sagen er, at man slet ikke kan blive plejet i sit Hjem, naar man ikke er saaledes stillet, at man har Raad til at tage en Sygeplejerske til Døgnpleje. Tilmeldt har Hospitalet saa mange Redskaber, der slet ikke kan skaffes, og som finder Anvendelse ved given Lejlighed. Saaledes var der i nogle Dage lagt en „Krone“ over min Underkrop: jeg kunde jo ikke taale

Vægten af Tæpperne, og denne Krone hævdede Tæpperne op. Det var saaledes med mangfoldige Ting, som det vil være uden Interesse at opremse. Jeg havde det fortrinligt, blev plejet, saa jeg blev helbredet, var saa tilfreds med mit Hospitalsophold, at jeg aldrig mere vil ligge syg hjemme, selv ikke ved en lettere Sygdom.

Det er kun disse Ord, jeg vil bede om Plads til i „Kvinden og Samfundet“. Jeg ved af mangeaarig Erfaring, hvor bange vi Kvinder er for Hospitalet, hvor nødig vi skilles fra Hjemmet med dets tilvante smaa Bekvemmeligheder. Men nu, da jeg har prøvet det, vil jeg sige frit: Lad os aldrig betænke os paa at lægge os paa Hospitalet, naar vi virkelig trænger til Hospitalspleje. Der er en himmelvid Forskel paa den Hjælp, der ydes af en udlært Sygeplejerske og en anden Kvinde. Selv om førstnævnte ikke „følger“ det ringeste for Patienten, og sidstnævnte er aldeles hjerteklemt af Medfølelse, saa maa man fore-

trække den faguddannede Plejerske. Kun hun forstaar at behandle Patienten.

Jeg takker, uden at nævne mit Navn, de dygtige Læger og de flinke Sygeplejersker, som passede mig under mit Ophold paa Frederiksberg Hospital. Og jeg har Grund til at tro, at der er lige saa godt at være paa de andre Hospitaler.

S. R. S.